

følgelig er vi opmærksomme paa, at det kun er Rugbrødsfabrikkerne, hvem det er tilladt at fortsætte. Nu er der vistnok nogle af de Virksomheder, der nu driver Fabrikation af Rugbrød, som ogsaa beskæftiger sig med Fintbrøds-Bagning. De skal altsaa enten helt standse i den Tid, hvori det er forbudt at arbejde, eller ogsaa maa de kun bage Rugbrød, og saa i den øvrige Tid bage fint Brød i saa stor Udstrækning, som det er muligt, og som de har Brug for. Men enten man ordner det paa den ene eller den anden Maade for de Virksomheder, der nu har kontinuerlig Drift, men som ogsaa bager fint Brød, vil det under alle Omstændigheder blive saaledes, at de Virksomheder, der i Henhold til § 3, 2det Stykke, kan fortsætte, faar et Forspring fremfor dem, der ikke kan begynde før Kl. 4 om Morgenen.

Der staar i Bemærkningerne til Lovforslaget — det er vist egentlig en Indberetning fra Fabrikdirektoratet —, at disse Bagerier, der ikke drives kontinuerlig, men som altsaa herefter først skal kunne begynde deres Virksomhed Kl. 4 om Morgenen, alligevel Kl. 6 à 7 Morgen vil kunne levere frisk Brød til deres Kunder. Det kan vist ikke gælde for Rugbrødets Vedkommende; der skal vist længere Tid til dets Behandling; skønt jeg ikke er fagkyndig her, tror jeg dog, at jeg kender saa meget dertil, at jeg kan sige, at det ikke lader sig gøre at levere det Kl. 7 den Dag, selv om de er paa Færde lige paa Minuttet, og det vil ikke alle, der henter Brød, være tilfredse med. Det er blevet Skik — det var i hvert Fald Tilfældet før Indskrænkningen i Forbruget af Sigtemel og Hvedemel —, at det Brød, der bruges om Morgenen, er Fintbrød. Men det er vist lige saa almindeligt, at naar Folk lader hente Brød i Butikken om Morgenen, vil de med det samme have det Rugbrød, som Familien maatte have Brug for den Dag. Om det kan lade sig gøre at foretage en Forandring i saa Henseende, saa de henter det senere paa Dagen, naar Rugbrødet er bagt og kan udleveres, er noget andet; men saa længe der er Vanskeligheder ved at præstere det om Morgenen paa det Tidspunkt, da Husassistenterne kommer for at hente Brødet og da vil have baade friskbagt Rugbrød og Fintbrød, vil det sikkert gaa saaledes, at de Brødsalg faar stærkere Søgning, hvor man kan faa begge Dele med det samme; thi i al Almindelighed holder man ikke af at hente Rugbrød eet Sted og fint Brød et andet Sted. Det er vist nødvendigt i et

kommende Udvalg, som jeg senere vil foreslaa Tinget at nedsætte, at tage under Overvejelse, hvorvidt det gaar an at paaføre de mindre Bagerier, og navnlig maaske dem, der ikke beskæftiger fremmed Arbejdskraft, den Konkurrence, som det efter vor Opfattelse vil blive, naar man stiller dem ugunstigere, idet Forbudet straks træder i Kraft for de mindre Virksomheders Vedkommende, medens Forholdene bliver uforandrede for de større Virksomheder, forsaavidt angaar Bagning af Rugbrød.

Jeg finder i øvrigt ikke Anledning til at komme ind paa Bemærkninger af mere speciel Art. Jeg gør opmærksom paa, at naar man henviser til — det findes ogsaa i Fabrikdirektoratets Bemærkninger, der findes som Bilag til Lovforslaget —, at der vil fremkomme en Besparelse navnlig for Belysningens Vedkommende, er dette selvfølgelig rigtigt. Jo mindre der bages om Natten, desto mindre Lys er det ogsaa nødvendigt at have; men naar der er føjet til, at der derimod neppe vil blive nogen nævneværdig Besparelse for Brændselets Vedkommende, maa jeg tilstaa, at jeg snarest har den Opfattelse, at der ikke blot ikke bliver Tale om nogen nævneværdig Besparelse, men at der navnlig for de Virksomheder, der drives kontinuerligt, maa blive en noget forøget Udgift til Brændsel; det vil ikke kunne undgaas. Men jeg vil gerne erkende, at dette Hansyn ikke vejer særlig til for vort Vedkommende. Det, vi har fæstet Opmærksomheden ved, og som jeg ogsaa henstiller til det kommende Udvalg særlig at beskæftige sig med, er, om det gaar an at stille de mindre Bagerier ugunstigere i Konkurrencen, naar de store Bagerier, de, der drives kontinuerligt, skal have Ret til fremdeles i de første 5 Aar ogsaa at bage om Natten, selv om det kun er Rugbrød. Det er unødvendigt for mig at gentage, at vi fra vor Side stiller os velvilligt overfor Lovforslaget og ikke har noget imod Princippet, at forbyde Natarbejde i Bagerier, og at vi derfor selvfølgelig i et Udvalg vil være med til at arbejde paa at give Lovforslaget en saadan Affattelse, at det, der tilsigtes, kan opnaas snarest muligt, uden at man gør Uret mod dem, som maaske allerede nu har vanskeligst ved at klare sig i Konkurrencen paa det Omraade, vi her beskæftiger os med.

L. D. Rasmussen: Jeg hilser det foreliggende Lovforslag med Glæde, fordi det raader Bod paa en gammel Uret, der